

הכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

סימוכין: 03004217
ירושלים, כ"ה בתמוז, התשע"ז
19 יולי 2017

סיכום דיון

מיום רביעי כ"ה בתמוז, התשע"ז, 19 ביולי 2017 בנושא:

בקשה לחוות דעת מבקר המדינה בנושא: הפסיכולוגים הקליניים בישראל – כמות התקנים, אורך התורים לטיפול ואורך התורים להתמחות – ישיבת מעקב

- הוועדה שמעה את דבריו של מר בליניקי יובל, מנהל תחום פסיכולוגיה קלינית מחוז דרום במכבי שירותי בריאות על כך שלדעתו משרד הבריאות צריך לממן באופן מלא את נושא העסקת מתמחים בפסיכולוגיה אך יחד עם זאת מכבי מקבלת את ההסדר הנוכחי שהוסכם עליו בו משרד הבריאות מממן באופן חלקי את ההתמחות של הפסיכולוגים הקליניים. מר בליניקי ציין כי ממכבי שירותי בריאות יכולה לקבל מלגות מתמחים בהתאם למגבלת הפסיכולוגים הבכירים שמפקחים על המתמחים. מר בליניקי הסביר כי קיימת בעיה בהקשר הגיאוגרפי כאשר הפסיכולוגים מוצבים באופן גיאוגרפי מבוזר ולא במרפאות מחוזיות גדולות דבר המביא למגבלה בהגדרת מרפאה ומונע מפסיכולוגים במרפאות קטנות ומרוחקות ללוות מתמחים. מר בליניקי הוסיף כי ישנם תקנים לא מאוישים של פסיכולוגים בגלל תנאי השכר המקשים על השארת כוח אדם במערכת הציבורית במקביל לכך ש 4000 פסיכולוגים מנחים אינם במערכת הציבורית של קופות החולים.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר אביאל אורן מארגון הנפשנו על כך שקיים ספק בדבר הוספת 200 מלגות כאשר גם תרחיש זה מדבר על הוספה הדרגתית עד לשנת 2020 ולא מחר בבוקר. מר אורן ציין כי קופות החולים לא התחייבו להעסיק את כל 200 המתמחים וגם משרד הבריאות הצהיר שהוא לא יחייב את הקופות להעסיק מתמחים. מר אורן הוסיף כי הבעיה בנושא תיקצוב ההתמחות יכול להביא לפגיעה באיכות ההכשרה ואיכות השירות שיינתן לציבור.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר יחיאל אסולין מהסתדרות הפסיכולוגים על כך שצריך לטפל באופן כולל בתקינת הפסיכולוגים ובכלל זה גם בתקינת המתמחים. מר אסולין הדגיש כי תיקצוב חדש לא נכנס למערכת משנת 2011 והיקף התקציב למלגות מתמחים הוא סביב ה-30 מיליון ש"ח ולא היתה עלייה במימון שהמדינה מקצה לנושא. מר אסולין ציין כי השינוי המסויים שחל לא הביא לעלייה משמעותית בכניסת מתמחים חדשים למערכת. מר אסולין הוסיף כי היקף מאגר המתמחים יחסית קבוע וצריך להוסיף עליו כמות מתמחים משמעותית.
- הוועדה שמעה את דבריה של גבי ליאור קוטלר מאגף התקציבים במשרד האוצר על כך, שבסיס התקציב לנושא המתמחים בפסיכולוגיה קלינית גדל וזאת בנוסף לתוספות שונות שניתנו.

הכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

- הוועדה שמעה את דבריו של מר גבי פרץ הפסיכולוג הארצי על כך שמשרד הבריאות לא מחייב שהפסיכולוגים יהיו במרפאה אחת אלא בביזור של כ-20 קילומטרים ובקרוב המרחק יעלה לכ-40 ק"מ. מר פרץ ציין כי משרד הבריאות יוסיף תוך 3 שנים עוד כ-200 מלגות. מר פרץ הוסיף כי חלוקת המלגות מבוצעת באופן שקוף המפורסם באתר משרד הבריאות.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' גלית הלוי, פסיכולוגית קלינית ראשית במרפאת ילדים על כך ששנים רבות לא הוגדלו מספר תקני הפסיכולוגים בעוד שהיקף המטלות ומספר המטופלים גדל והביא להמתנה ארוכה יותר לציבור המטופלים.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר איתמר שי, נציג התנועה למען פסיכולוגיה ציבורית כי משרד הבריאות מציג נתונים של 39 פסיכולוגים לכל 100 אלף איש בישראל כאשר נתון זה מושפע בעיקר על-ידי פסיכולוגים פרטיים. מר שי ציין כי כאשר מפלחים את הנתון לפסיכולוגים ציבוריים הנתון עומד על כ-8 פסיכולוגים ציבוריים לכל 100 אלף איש בישראל.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר עדי משניות, רמ"ח מדיניות אקדמית בהתאחדות הסטודנטים על כך שמוסד אקדמי צריך להיות אחראי כלפי הסטודנט באופן כזה שהסטודנט יוכל להשלים את תהליך ההכשרה אותו הוא החל. מר משניות ציין כי צריך להסדיר את נושא המתמחים במקצוע הפסיכולוגיה הקלינית. מר משניות הדגיש כי לא ייתכן מצב בו 350 בוגרי תואר שני ממתנינים להתמחות שנתיים או שלוש. מר משניות הוסיף כי חייבת להיות הלימה בין תקני ההתמחות למספר הסטודנטים וגם אם זה אומר להגביל כניסה למוסדות הלימוד וזאת במקביל לתימרוץ הבאת אנשים לפריפריה.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' סיון גבריאל מההסתדרות המח"ר על כך שמתנהל משא ומתן לשיפור תנאי הפסיכולוגים הקליניים כבר שנתיים כאשר הפער הגדול המקשה על המו"מ הוא מחסור בנתונים. גב' גבריאל ציינה כי קיימת בעיה ברמת השכר שמקשה להשאיר כוח אדם איכותי בשירות הציבורי. גב' גבריאל הוסיפה כי לעיתים מתרחש מצב שבו מבוצע "ייבוש" מרפאות באופן כזה שמטופלים לא מגיעים למרפאות שמעוניינים לסגור על מנת שלא לקטוע טיפול במהלכו ובכך למעשה "מייבשים" מרפאות.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' מירב שביב סמנכ"לית תכנון ומדינות במל"ג על כך שמבוצעת עבודה משותפת עם משרד הבריאות על מנת להגדיל את מספר הפסיכולוגים הערבים. גב' שביב ציינה כי במהלך לימודי התואר הראשון סטודנטים ערבים חווים הרבה מאוד קשיים כלליים הנובעים מרקע תרבותי קשיי שפה וכו' ואלה באים לידי ביטוי בציונים נמוכים. גב' שביב הדגישה כי המעבר לתואר השני ומבחן המתאם מתקיים רק בשפה העברית כך יוצא שקיים פער של כ-20 נק' בין הסטודנטים הערבים לסטודנטים אחרים וכעת נשקלת פעולות מתן הארכת זמן לסטודנטים ערביים. גב' שביב הסבירה כי הראיונות מבוצעים בעברית וגם זה מקשה על סטודנט ערבי לבטא את עצמו טוב. גב' שביב הוסיפה כי ות"ת החליטה להוציא "קול קורא" למוסדות שיתנו מענה לקשיים של סטודנטים ערבים.

הכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

- הוועדה סבורה כי אין שינוי משמעותי בנושא משבר המתמחים בפסיכולוגיה קלינית וזאת לנוכח הפער במתן מלגות התמחות לפסיכולוגים העומד על כ-1,350 ומשרד הבריאות מתכנן הגדלה הדרגתית של מספר המלגות ל-200. לנוכח הנתונים נראה כי המשבר ילך ויחריף בשל כך שהפעולות שננקטו עד כה אינן מספיקות.
- הוועדה מבקשת לקבל ממשרד הבריאות תשובה לנושא הפער התקציבי בין התקציב שניתן למשרד הבריאות בהקשר לנושא המתמחים לבין התקציב המבוצע בפועל, בהקדם **(עד ליום 30 בספטמבר 2017)**.
- הוועדה מבקשת לקבל ממשרד הבריאות, תוך שבוע **(עד ליום 26 ביולי 2017)** את הפילוח של מספר המתמחים המועסקים בכל קופת חולים בנוסף לפילוח של מספר הפסיכולוגים המועסקים על-ידי כל קופה ומשרד הבריאות בצירוף להיקף המשרה של כל פסיכולוג.
- הוועדה מבקשת לקבל מקופות החולים (לאומית שירותי בריאות, מכבי שירותי בריאות, קופת חולים מאוחדת ושירותי בריאות כללית), תוך שבוע **(עד ליום 26 ביולי 2017)**, צפי בשילוב נתונים המתייחס למספר המלגות שבכוונת כל קופה לפתוח למתמחים חדשים בשנה הקרובה.
- הוועדה מבקשת לקבל ממשרד הבריאות, תוך שבוע **(עד ליום 26 ביולי 2017)** תחשיב וצפי לגידול במספר המלגות למתמחים בפסיכולוגיה קלינית במהלך שלושת השנים 2018 – 2020.
- הוועדה מבקשת לקבל מהמליג עדכון תוך שבוע **(עד ליום 26 ביולי 2017)**, בהקשר למועד תחילה למתן תוספת זמן במבחני המתאם לסטודנטים ערבים.
- הוועדה מבקשת לקבל מאגף התקציבים במשרד האוצר, בהקדם **(עד ליום 30 בספטמבר 2017)** עדכון בנוגע להגדלת התקציב המופנה לנושא המתמחים בפסיכולוגיה קלינית שביקש משרד הבריאות.
- הוועדה תפנה לשר הבריאות שיידרש לסוגיה על מנת לסגור את הפער הקיים במספר המתמחים ומספר הפסיכולוגים המטפלים בשירות הציבורי.